

B u d a.

Júliusnak 19-dikén Ország' Gyűlése tartott. Ebben újjolag elő vetetett azon Jegyző Könyv eránt való Kérdés, melly a' Gyűlésnek Végezéseit 's Történeteit fogja magában foglalni. Már eddig, úgy reménylyük, hozzá is fogtak a' nyomtatásához. — Mihelyest kezünkhöz jön valami belőle, legottan fogjuk közleni. Sok szép hiteles Tudósításokat ikrathattunk volna már mi eddig is Irásunkba, az Ország Gyűléséről: de mivel tudtuk, hogy a' *Budai* Újságírók parantsolator vettek; mellynek ereje szerént, nem szabad nékiek addig az Ország Gyűlése Történeteiről írni: míg azok Magyar Nyelven ki nem fognak adódni: mi sem akarunk Nemzetünk' Oszlop - Embereinek jó végű szabások ellen járni. Ugyan ezen okból nem közölhetünk a' 20-dik napi nevezetes Gyűlésről is egyebet; hanem hogy az *Eggyesült Gyűlés (Sessio mixta)* volt, mellyben t. i. együtt tanátskozott, a' *Békesség eránt való Követtségről*, mind a' két Tábla. Az első Tábla' Palotájába lett az öszve gyülekezés, melly mivel kissébb is a' másiknál; azonban feles számmal sereglettek fel a' Halgatók is: úgy meg tölt, hogy még a' szabad Kir. Városoknak Küldöttjeik, és a' személlyessen meg nem jelent Uraságoknak Képeik közzül is fokban ki szorúltak. — Az említett eggyesült Gyűlésnek Végzése más nap, ú. m. 21-diken fel olvastatott, és vele, a' Helytartó Tanátsnak eggyik Titoknokja, *T. Fodor* Úr, Ö Felségéhez küldetett.

H

Nagy.

Nagy örömmel értjük, hogy a' Dolgoznak *Anya-Nyelvünkön* leendő folytatásában köz akarattal meg egyyeztek minden Rendek. — Valóban nagyobb okosságú 's Hazájokhoz buzgóbb szeretettel viseltető Férjfiak is ezek, hogy sem mint egy vagy más tekintet el felejtethetné velek azt a' nagy 's közönséges Jót, a' mellyre törekednek. — Az egy Törvénynek folyása Deák nyelven fog talám maradni: de ez is tsak bizonyos ideig.

Ama' buzgó Hazafi T. *Pétezeli* József Úr, következendő háláadó Köszönetet nyújtott, az Anyai Nyelvet Szeretőknek nevekben, és így a' miénkben is, az Ország' Gyűléséhez :

Nagy Ielkü Fő Rendek, Hazánk szemfényei !

Országunk Ofzlopi, szivünk reményjei !

Ujjetek! e' víg szó zeng mindenek száján,

Ki örül fel támadt nyelvén és Hazáján.

A' tanátskozáshoz tsak alig kezdtetek,

Hogy fő jónkra egy nap többet végeztetek,

Mint meg hólt Eleink öt hat Dietában,

Mellyeket tartottak e' Század folytában —

Mint a' melly rossz Orvos a' betegség' helyét,

El téveszti, bé nem dughatja kútfejét,

'S Mikor más baja van, ő tsak az epével

Birkozik 's betegét gyötri *Recipével*,

Ma ez holnap majd más dozsissal iratja

'S kristélyozza míg más Világra iktatja:

Úgy ök gyógyítgatták fok apróbb bajunkat

De nem is illették leg főbb panaszunkat.

Nem-

Nemzetünk sínl'ódott e' nagy Nyavalyában
 Hogy idegen vólt ő fáját Hazájában
 Tsak a' Neve vólt meg hogy Magyarinak hitták
 De a' Haza' 'firját idegenek szítták,
 A' tisztségből 's pénzből minket ki feredtek
 Bokros gyötrelmeink mind ebből eredtek.

De ti bölts Férjfiak kik néztek előre,
 Orvos kézt tettetek mindjárt a' kútfőre
 A' vérhasban foká kínlódo Hazátok'
 Mint ama' fő Orvos, szóval gyógyíjtjátok
 Apróbb fájdalmai így mind el szélednek
 'S el fenyvedt tagjai lassan meg élednek.

Múzsák pendíttétek háládó hárfátok,
 Számkivetéstekből víflza hitt Hazátok.
 Az idegenek már többé ki nem marnak,
 Kik kedvetlen nótát húztak a' Magyarinak —
 Az Egri Püspök vólt leg főbb Szószóllótok,
 Hiutsétek laurusfat e' bölts Apollótok'.

Három század folyt le hogy Buda Várában,
 Bátran nyugodtatok Mátyás' óltalmában
 Pompás győzödelmit versel hirdettétek,
 Vitéz Eleinket ti élelsgettétek.
 De tsak hamar a' had 's a' fegyver zörgése,
 A' rabló ellenfég 's az ágyú dörgése,
 Melly mindent rontott 's ölt, vagy rab-szíjra fűzött,
 Tíreket is sírva Hazánkból ki űzött. —
 Azólta felettünk gyakran repdestetek,
 Mint Né' galambja szállást kerestetek.
 De, (mellynek Maradék! hitelt nem fogsz adni,)
 Nem akart titeket Hazánk bé fogadni.

Sokan az idegen hangot meg szerették,
Saját nyelvünk 's Múzsánk érte ki kergették.

Jertek kedves Múzsák többé ne féljeteK,
Már örökké vígan itt véllink éljeteK.
Most míg tart az Ország' Gyűlése' ideje,
Mátyás' Háza légyen lakástok' fő helye.
Onnan füleljeteK mindenneK szavára
Mit mondjon Országunk' állandó javára,
'S áldott Nevét ezüst Oszlopra írjátok
Annak ki munkásan szereti Hazátok —
Eddig is találtok már sok olly nevekre
Mellyek méltók értzre 's Apelles kezekre.

Ti Nyelvünkért buzgó Böltsék örüljeteK
Ama szép munkákhoz együtt készüljeteK
Mellyékből Európa Népünk meg esmerje
Többé vad 's durvának azt híni ne merje.

Bölts Rendek! kik újjá szülteteK bennünteK,
Fel vévén a' porból el tapodtt nyelvünteK
Olly sok ezer áldást nem kívánhatátok,
Mennyi ezért omlik mindenfelől rátok.
A' NemzeteK' forsát mérő Úr' Nevére,
Esküszünk, míg bennünk forr Atilla' vére,
Sőt míg a' Magyar Név el nem vesz egészzen,
Ez áldott Nap nékünteK örökké szent lészén!! —

Két fő dolog vár még Orvosló kezeKteK,
'S ha Hazánk' javára végzíteK ezeteK:
Úgy mindenneK majd azt vallja szíve 's szája,
Hogy ez NemzetünteKnek első Diétája.

Melly

Melly Magyar Világ legyen *Budán*: nyilvánvaló bizonyossága ennek az, hogy még a' Német játtzó hely is magyarosodik már. Az Operákban Magyar Nyelven kezdik énekelni a' Dallokat. Ezt tselekedték nevezetesen Jul. 20-dikán, az *Apotheker und Doktor* nevezetű énekes Darab játtzása közben. — Nem rosszúl hangzott a' Magyar Dal a' Német szájban is: hát a' Magyar minémű kedvesféget fogna annak szerezni. — A' mulatságokban, mind *Budán*, mind *Pesten* olly dívattyában van a' Magyar Tántz, mint az előtt a' Német. — Jul. 19-dikén, a' *Sáros Vármegyei Zászlóally* váltotta fel, B. Palotsai *Horváth Úr*' kormányozása alatt, *Sopron Vármegye*' örálló Seregét. Az említett Vezér Úrnak vitézi Öltözete olly pompás, hogy olly kettőnek az árrán, könnyen fel lehetne egy Tudós Társaságot állítani. — Tsupán a' Tsákója *negyvenkét ezer* Forintra betsültek. — Jul. 20-dikára várták a' *Szepes Vármegye*' Zászlóallyát.

Az Inaug. Diplomának ki dolgozása végett ki választott Tagjai az Ország Gyűlése' 2 Tábláinak, *Pest Vármegye*' Házában tartják Üléseiket; 's két kézzel rajta vagynak a' reájok bízott munkának végre hajrásán.

Béts.

Az el múlt Pénteken tartatott, az *Augustiniánusok*' Templomában, néhai nagy emlékezetű *Laudon Fő Vezér*ért, mint a' *Theresia*' Rendjének Nagykeresztes Vitézéért, a' Lélek-Mise, mellyen a' most itt lévő Vité-

Vitézei a' Rendnek, a' Generálisok, Tisztek, Katonák, és sok Polgári Rendbéliek is meg jelentek.

A' *Praterben*, Sz. Anna napjára adott estvéli tüzi játékot meg nézte tegnap a' Királyné is, két Föhertzegnéssel (kiknek a' nagyobbika maga is Anna), és 6 Föhertzegekkel együtt. Négy, hat hat lovas hintókon jöttek.

A' *Calafati* Győzedelemről szóló harmadik Jelentést, Jul. 24-dikén adta ki a' Fő Hadi Tanács; mellyből is, a' két elsőbb Tudosítások' foglalatjaihoz következőket ragasztunk:

„Az ellenséget maga kormányozta eleintén *H. Mavrojeni*; de midőn látná, melly ellene állhatatlanul ront bé Népünk sántozásain: vissza lódult; a' vezérlést *Orsova* Vára néhai Commendánsára *Tahyr* Arnauta Basára bízta, a' kit ismét, még az ütközet alatt, egy *Bin-Basa* váltott fel, --- Az ellenség számát nem lehet tökéllereffen meghatározni, azért: mivel a' verekedés közben mindúntalan szállított hajókon által *Bodonból*, és a' *Seraskiér* Táborából a' friss Nép, a' kik pedig nem szivelhették tovább Vitézink kezeik' súlyját: *Calafat* Szigetébe vonták magokat. — A' tsata, reggeli 6-fél órától fogva 10-fél óráig tartott. — Az el fogattaknak eggyező vallástételek szerént, 2000-re megy az ellenség vesztesége; sebesseinek száma sem volt kétség kívül kevesebb,

Ezek

Ezek közzül való fenn említett *Tahyr Basa* is; ugyan ezért állott helyébe az említett *Bin-Basa*: de a' ki, néhány Közemberekkel együtt, fogságunkba esett. — Sokkal többet vesztett volna még az ellenség, ha a' Dunának azon ága, melly *Calafót* Szigetét a' viz' bal partjától el választja, úgy ki nem apadt volna, hogy bersülettel által lehetett gázolni. Tsajkái közzül, 5 formán süllyesztettek el ágyúink; hanem többekben is tetrek nagy károkat. Alkalmas prédára kapott Seregünk az ellenség Táborában. — Részünkről 44-en végezték vitézi élteket a' tsata mezején, kik között volt *Erdödy* Huzár Kap. *Dolovitzéni* Úr, és egy Tiszt, az *Oláh* Szabadakarátúak közzül. *Jordis* Reg. béli Májor Gr. *Clam* Úr is meg holt, a' maga sebjében. Rajta kívül 10 Tisztjeink sebesedtek meg, 's a' Zászlótartótól és Strázsamestertől izámlálva, 145 embereink. A' sebes Tiszt Uraknak neveik ezek: Kapit. *Albel*, *Auersperg* és *Richter* Főhadnagyok; *Petrits* és *Henneberg* Alhadnagyok, mind a' *Jordis* Reg. jéből; Főhadnagy *Moser* a' *Reisky*-éből; *Szentgyörgyi*, *Maurer* és *Egermann* Főhadnagyok, a' *Toskána* Huzárjai közzül; végre *Nedetzky* Alhadnagy az *Erdödy*-éből. Egy emberünk, 's 6 lovaink nem találhatnak: 24 lovunk maradt pedig a' hartz mezején, 's 66 kapott sebet. — Igen magasztalja Haditármester Gr. *Clerfé* minden Generálisoknak, Stabális és Fő Tiszteknek, valamint az egész Népnek is bátor maga viselését; név szerént említi F. M. L. B. *Wenckheim*.

heim-ot; Gr. *Liechtenberg*, *Kálnoky*, és *B. Brugglach* Gen. Urakat. Továbbá, a' *Reisky* Reg. béli Ob. *Spindler* Urat, és a' *Jordis-ébelit* Gr. *Kollovráth*-ot, kik mindketten kiváltképpenváló módon különböztették meg magokat; *Toskána* Huszár Ob. *Ott* Urat, a' ki, kormányozása alatt lévő Vitézeivel, szembetünő próbáit adta vitézségének; akkori Kap. 's most már Májor H. *Hessen-Homburg*-ot, a' *Stein* Reg. jéből; ugyan azon Reg. béli Ob. *Sebottendorf* Urat. A' Pattantryúsok között: Májor *Trapp*, és *Ambrosovszky* Urakat, kik nagy készséggel 's előmenetellel tellyesítették kötelességeiket. Végre, a' Generálkvártélymester-Stabtól Oberstlieut. *Gomez* Urat, a' ki minden reája bizott dolgokban híven el járt. — A' Regementek' Kormányozóinak bizonyfágrételek szerént, igen derekassan forgarták magokat, a' *Jordis* Reg. jéből: Kap. *Albel*, Főhadn. Gr. *Auersperg*; *Petrits* és *Henneberg* Alhadn.; és Reg. Adjutánt *Elmlinger* Urak; a' *Reisky*-éből: *Müller* és Gr. *Czerinin* Kapitányok, kik is elől, éppen a' súlylyán voltak a' viadalnak; Hadn. *Praunitzer*, Kap. *Knipfer*, Máj. *Hübner*, és Kap. *Marlon* Urak. — Meg fogja Haditármester Gr. *Clerfé* azokat is nevezni a' Seregből, a' kik személlyes vitéz tselekedeteikkel érdem pénzre tették magokat méltókká. “

Tzettin Várát Jul. 20-dikán vette meg, erő hatalommal Haditármester *B. Devins*. A' Várba bé rontott Sereget, a' Haditárm.
Úr

Úr Segédje, *Várasdi* Kőrösi Reg. béli Máj. *Viese* Úr vitte. Ugyan ez az Úr vala, az örvendetes Hírnek is fzerentsés Hírmondója.

A' *Kusméri* Táborból, következő Tudositást borsátott hozzánk Jul. 9-dikén egy levelező Barátunk:

„A' *Calafáti* ditső Győzedelem után, a' *Timok* partjain készült ellenfégeskedéshez a' Töröklég: arra nézve el küldettek innen a' *Stein* és *Károlyi* Reg. jei', 's az *Erdödy* Hufzárjainak 2 Osztályaik, kik is *Brahovának* eránnýában Táborba szállottak. — 6-dikon meg visgálták Vitézeink az ellenség' fekvését 's készületeit. 7-diken, 2000-ig való Töröklég indult Népünk ellen; elől vigyázóinkat a' Tábor felé szoritotta, 's egy nagy Vitézüket, ú. m. az *Erdödy* Reg. jének érdemes Májorját *Szarvasy* Urat kezére kerítette. A' dolog így történt: A' mint kevés számú népének fel buzdításában 's bátorításában foglalatoskodik egész tűzzel a' Májor Úr: lováról le hanyatlott; oda ugratott ugyan leg ottan egy *Varga* nevű hív Káprálja, 's ajánlotta maga lovát a' Májor Úrnak: de ez, meg gyengülvén az eset által, hirtelen arra reá nem kaphatott; azonban, nagy fokasággal meg lepte az ellenség. — Majd szintén azon a' helyen leve ezen nagy Embernek Török rabfágra jutása, a' hol az el múlt Jan. 6-dikán olly ditsőffégeffen diadalmaskodott volt a' Törökökön. Örömmel vitték ezek nagy Rabjokat, és a' mint hallatik,

tik, kiváltképpenvaló emberféggel viseltettek hozzája *). Egy Lovászfát 's lovát kívánta által

*) Ideje is vólna már valahára, hogy magokba térnének ezek a' Kereszténységnek meg esküdt ellenségi, és emberibb módon kezdenének bánni fogságokba esett Közembereinkel is. Mert ha a' kegyetlenségnek kegyetlenséggel való vissza tromfolása nem tehetett fordítást az ő Eleik' kemény sziveiken: lágyúlhatnának most az övéik azon kegyelmességnek hallására, mellyel ditsekednek tőlünk vissza botsátott Rabjaik. — Hogy' bántak hajdanában nálunk is a' Török Rabokkal, írva találjuk azt a' többek között *Toll Jakob* 6-dik *Utazási Levelében*, mellyben minekutánna elő beszéltette vólna az említett *Hollandus Utazó*, Nemzetünk' akkori Dífzéhez, *Zrínyi Miklóshoz*, *Csáktornyára Gr. Pötting* által lett vitetését, és hogy miket látott ő a' *Csáktornyai* híres Várban, így folytatja irását: „Azonközben, hogy én itt mindenféle gyönyörűségekkel múlatom magamat, szemem eleibe ötlík egy reám nézve idegen; de ott gyakori 's majd tsak nem mindennapi látás. A' Grófnak számos Török Rabjai között vólt egy 60 esztendőn fellyül való, a' ki meg nem fizethetvén, vagy fizetni nem akarván szabadsága díjját, hanyatt a' földre terítettett; lábai pedig fel felé, egy hosszú bothoz köttettek, mellyeket két más Rabok erőssen meg fogtak, hogy helyeikből meg se mottzanhassanak. Meg lévén ezen kézfűletek: el kezdték a' Gróf' Szolgái, valamint tsak tőlök ki telhetett, a' szegény öreg

álral a' Májor Úr, melly kívánfága nagy kézséggel tellyesítettet is részünkről; Gr. Clerfé 100 aranyat is küldött néki maga zsebjeből,

öreg Török' talpát verni, és semmit sem hajtván annak rimánykodására, meg nem állottak, míg rajta a' 3 szegletes és füstön szárasztott vastag botokkal 168-at el nem vertek. Szörnyüködve kellett hallanom, hogy még ezzel kegyelmessen esik a' bánás: mert mások 600 's több ütlekeket is kapnak; úgy hogy ki szakadoznak talpaik, és sebjeikbe az ember' úja is beléjek férne; néha láb újaik is le hullanak; sőt ollykor meg is halnak belé. El oldozván a' meg vertt Foglyot, egy üregbe hajtották a' Szolgák, a' mellyben tartatott, míg lábai meg gyógyúltanak, 's újra dolgozashoz foghatott. A' több Rabok bilintsekben dolgoztak; ki követ, ki homokot, ki mezset, ki vizet hordott 's a' t.; azonban vágta egy korbátsos Ember a' hátát, a' ki nem egész szorgalmatossággal látott a' munkához. Ételek 's italok kenyérből és vízből állott; de abból is alig kaptak annyit, melly a' szakadatlan munka által fogyasztott erejeken hathatóllan feigíthetett volna. — Éjtszakára föld alatt való tömlőtzőkbe rekesztetnek, holott olly formán szoríttatnak kalodákba lábaik, hogy tsupán kezeiket 's testeknek felső részét mozdíthatják. — De hogy kételkedni ne kezdj a' Gróf' emberiségében: gondold meg, hogy a' Törökök is úgy bánnak a' Magyarokkal és Horvátokkal: azért is hasonló büntetéssel kell az ő kegyetlenségeket meg bosszúlni.“

ból. — B. *Vétsey* oda hagyta, feregeivel együtt, 9-diken a' *Krajnát*, és *Havasalföldére* költözött által.

Midőn már éppen bé iktattuk az elolvasott Tudositást Irásunkba: akkor érkezett az itt következő, *Orsováról*:

„A' *Szarvasy* Fő Strázsamester Úr esetét, más is meg írta talám már néktek; ez mindazáltal meg nem tartóztathatott engemet, hogy azon nagy 's előttem igen esmeretes Embernek szerentsétlenségét, tudtomra esett minden környülállásaival együtt, veletek ne közölném: Még 6-dikon, dél után magam is együtt voltam az említett jó Úrral, a' *Durlach* Reg. je Markotányosfa' fátorában. Ott volt *Piatsek* Főstrázsamester Úr, 's más Tiszt Urak is; és mivel igen nagy hévfég volt, tzitromos vizet ittunk, 's Pikét játékkal múltattuk magunkat. Ugyan ott ettünk vatsorát, mellytől fel kelvén, ismét játékhoz ültünk, 's egész 3 óráig tartott a' múltattság. Akkor mindnyájan eloszlotrunk. Szegény *Szarvasy* Úr alig érhetett jól haza, hogy leg ottan fel lármáztatott: mivel a' Törökök *Serboblásnál* álló vég-örizeteinket meg támadták; néki pedig éppen napja volt: arra nézve frissen lóra kap, 's nyomúl az ellenség felé Hufzárjaival, mellynek már akkor hártal kezdtek fordúlni a' *Württemberg* Dragonyosfai. —

Alig

Alig fordította ezeket vissza a' Májor Úr, hogy a' lova meg rettenvén valamitől, de senki se tudja mitől, ágaskodni kezdett, 's az által a' nyereg terhelője meg tágulván, rólla le esett. Ezt látván egy *Varga* nevezetű *Erdödy* Huszár Káprál (ki már sok ízben adta jeleit vitézségének, 's mellyén is viseli annak jutalmát, az ezüst érdem-pénzt) le ugrott lováról, 's igyekezett arra Főstrázsamesterét fel segíteni; de semmi módon reá nem mehetett: úgy meg fértette magát a' szegény Úr az esés által. Ezen közben, a' Káprál lova is hánykodni kezdett, 's végre ki is rántotta magát Gazdája' kezéből. E' szerént mind ketten ló nélkül maradtak. Néhány más Huszárok is csak nem akarták hagyni jó Főstrázsamesterjeket; hanem mintegy 50 lépésnyire környékezték: de a' Törökök fokaságának ellent nem állhattak. — Némelylek életeket is vesztették. Látván további teheretlenségét *Varga* Káprál, a' bokrok közzé ugrott, 's szerentsére Népünk több részéhez juthatott. — Mi történhetett annakutánna szegény *Szarvasy* Uron: nem lehet bizonyosan tudni. A' Káprál 's egy Közember, kik leg tovább voltak mellette, azt mondják, hogy ők látták, midőn hozzá vágott a' Török; de többet nem állíthatnak. Nem sokára (mivel ugyan csak a' tsata helyét meg tartottuk) reá talált egy Legény az ő, előttünk igen esmeretes vendég hájára, mellynek veres volt a' pántlikája. Ezt, az ott Strázsán álló Tiszt Úr leg ottan a' Táborba küldötte; nekem magamnak is

volt

volt a' kezemben. Mivel ez a' vendég haj-
 csgynéhány fejetlen testek közt, nevezetes-
 len pedig egy nagy test mellett találtatott;
 „Szarvasy Úr is pedig nagy és erős testű
 Ember volt: innen ki ki úgy vélekedett,
 hogy néki, minthogy sebbe is esett, fejét
 vette az ellenség. — Dél után, mintegy 2
 óra tájban, meg jelentek néhány Törökök,
 fejér Zászlóval, a' szélső Órallóinknál. Egy
 Török Irást hoztak magokkal; 's azonban
 szóval is mondták, hogy ők az el fogott
 Főfrázsamester Úrnak lováért, 's holmi jó-
 szágáért jöttek. — Azt is beszélték,
 hogy a' Májor Úrnak semmi baja nem volna;
 ruháját, kerecszjét 's kardját vissza kapta;
 és hogy az nap, az ő Seraskierjeknél ebé-
 delt. Az általok hozott Irás, mindjárt Tá-
 borunkba érkezett, mellynek is, Tolmátsunk
 magyarázása szerént, ide ment ki az értelme:
 hogy, „Szarvasy el fogattatván, lovára 's
 pénzre szüksége volna; azt ezen alkalmá-
 tosfágtól el lehet küldeni.“ Az Irás alá tsu-
 pán e' volt írva: *Minden Basáknak jelen-
 létekben.* Ezen Irásra, által küldődött a'
 Májor Úrnak 1 Lovássza, 's azon fakó pari-
 pája, mellyen szerentsétlenné lett, 100 ara-
 nyokkal együtt. — Ha itt minden környül-
 állásokat figyelmetesen meg vizsgál az ember;
 a' mellett a' Törököknek álnokságokat, 's
 bosszú álló kivánságokat is meg fontolja:
 igen könnyen által láthatja, hogy az emli-
 tett Irásban fel tett kivánságából a' szegény
 Májor Úrnak semmi sem volt; hanem csak
 reá akartak bennünket szedni a' Törökök;
 annyi-

annyival is inkább, mivel a' minap egy Török Agát meg lopván Szolgája, az el idegenített pénzzel (melly többre ment 100 arany-nál) hozzánk szökött, 's mi a' lopott pénzt meg nem térítettük. — A' szegény Májor Úr' fejére reá esmerhettek a' Szökevények, 's meg mondhatták a' Törököknek, kit ejtettek légyen el. Ha még élt volna a' sokszor említett jó Úr; miért ne engedték volna meg a' Basák, hogy, nagyobb hitel szerzésnek okáért, maga írta volna alá kívánságának, a' nevét? 's hogy' eshetett volna meg, hogy semmi fejér ruhát nem kívánt. De azzal is nagyon el árúlták magokat a' Levelet hozott Törökök, hogy csak nagy erőltetés után vitték el magokkal a' Lovázt, azt adván okúl, hogy nints az Urának semmi szükfége reája.“

Austriai Belgium.

Gent Városában, ama' híres és Tudós öreg Pap Urat *Marcier-t*, több Pap Társai meg ölették a' Templomban. Erről másszor bővebben. — *Luxenburg* Tartományából írja egy érdemes Magyar Tiszt Úr:

„A' mi Seregünk mind öszve 7400 emberből áll. Ennek bal szárnya, *Dina*, a' jobb pedig *Huy* Városa' eránnában fekszik. Középe úgy annyira előre nyomúlt, hogy éppen csak 2 óránnyira vagyon *Namur* Városától. A' *Mósa* (*Maas*) vizén innen 3 félály óránnyira, 30,000 embere fánzolta bé magát az ellenfégnak, 45 ágyúkkal, két felől az Ország' útja mellett; a' vi-

zen

zen túl pedig, az említett 2 Városok között külömbkülömbféle nagyságú ágyúk vagynak helyhezretve, a' *Mósa* mentiben. A' két szárnyánál lévő *Lüttichi* Városok mellett is 7, és 8 ezerből álló Tábora, 's ötöt száz Drago-nyosfa (Volontaire) áll; de még ezeknek nem nézhettünk a' szemekbe — ha sikra szoríthatnánk: talám meg tserkészhernénk. — Az ellenfég, napjában háromszor is, de főképpen éjtszakának idején próbálja szeren-tségét ellenünk. Még ugyan mind eddig, nagy veszteségével verettetett vissza; hanem az is igaz, hogy mindúntalan ugró félben kell lennünk. — *Hollandus* és jobbára *Fran-zia* Szökevény szaporítja Seregét. A' tőlünk hozzája által mentteknek száma 11 ezerre megy már. Még most is szökik a' Gyalog-ságunk: mivel ott a' kenyéren kívül napjában 20 krajtzárt kap minden ember; a' Pat-tantyús pedig 40-t.

A' *Svédekről* az a' hír, hogy 6 első nagyságú hajóikat el vették az *Oroszok*; 5-töt pedig el súly-lyesztettek; és hogy a' *Südermanlandi* Hertzegnek is el hordta eggyik lábát a' golyóbis.

A' *Gréven* Hufzár Regimentjének volt Vagyo-nosfa, B. *Gréven* Úr, életének 95-dik esztendejében meg holt, Jul. 25-dikén *Posonban*.

Küldjük T. Baróti Szabó Dávid Úr' meg ígért Képét. Ennek nagysága, az említett Úr' *Költeményes Munkáinak* 1789-béli ki adásához vagyon alkalmaz-tatva.

Költ *Bátsben*, Júliusnak 27-dik napján 1790.

Béts:

Azt végezte volt 1787-dikben, Mártz. első napján, az akkor uralkodott Felső, hogy az olyan Birtokosok, a' kik idegen Földön szedik az örökös Tartományokban lévő Jószágaiknak jövedelmét: kettős adót tartozzanak fizetni Jószágaiktól, már akár régi, akár pedig új Szerzemények legyenek azok. Ezen Rendelés tsupán azoknak nem szóllott, a' kik a' Fejedelem' dolgában voltak oda ez vagy amaz külső Tartományban. — A' mostani Uralkodó, ezen hón. 12-dikén hozott Végzése által félbe szakasztotta, az el múlt hónapnak első napjától kezdve, az említett kettős Adónak fizetését; 's egyszerűsmind az eránt is Jelentést tett, hogy ezen-túl az örökös Tartományokban Jószágokat szerzeni akaró Idegenek ne terhelteessenek semmi új teréhvél.

Az Adózás miá, sok helyeken kezdett zenebonáskodni a' belső Auszriai Nép; még pedig nagy mértékben: Arra nézve két intő Parantsolat ment ezen hónapban a' Földes Uraságokhoz, Árendásokhoz, és az Uraságok' Tisztjeikhez; egy a' kormányozó Széktől, a' másik pedig a' Rendek' Közöns. Gyűléséből. — Arra serkentettek, 's egyszerűsmind Birói ki fejezésekkel is intettek mind azok, a' kiknek szóllott az említett két Parantsolat, hogy az Alattvalókkal, kiken a' Hadra nézve úgy is igen meg tsoportosodott most a' teréh: szeliden, okosfan és engedelmessen bánjanak. — Más részről, az

Alattvalóknak is szivekre kötötte a' Felső Atyai módon; és mint Fő Biró parantsolta is, a' kormányozó Szék által: hogy véget vevén a' nyughatatlankodásoknak 's erőszakoskodásoknak, lássanak tsendeffen hivatalos munkáikhoz; és úgy várják egész bizodalommal az Igazságnak és Egyenességnek sinór mértéke szerént minél előbb lejendő megvigasztaltatásokat, melly az Ő Felsőge mindenai gondoskodásainak egy fő tárgya. — Foganatosok voltak az említett Intések 's Parantsolatok, az azoknak tellyesedéseket eszközölő szemessége által a' kormányozó Széknek: mert a' Nép, melly előbb háborgott, immár le tsendesedett.

Magyar Ország.

Buda.

Jul. 24-dikén, a' Vasvármegyei Nemes Zászlóally váltotta fel Ns Sárosvármegye' Őrállóit, Koronánk' Őrizetében.

Temesvárról azt írják, hogy ott az *Illyriai Nemzetnek Gyűlése* fogna tartani.

Oláh Ország.

Turnnál, Jul. 2-dikán öfzve gubalyodtak vólt Hufzárjaink és Dragonyosaink a' Törökökkel. A' miéink közzül 4 Hufzárók és 5 Dragonyosok; Törökök pedig 60-on maradtak

fák a' tsata helyén. Ezek valami 1000-en voltak, és *Mogurellánál* hátul menő Seregünk ellen indultak. Vezetőjeik között egy pántzélóssan öltözött, ki vállalkozott előre, 's a' miénkhez rugtatván, unszolta Vitézeinket Német nyelven: hogy menjen ki valaki vele, egy pár pisztolyra. *Toskána* Huszár Káprál *Szigeti* Sámuel reá adta magát a' Török' kívánságára. Két izben löttek egymashoz: de mind a' kettő el hibázta; annak utánna kardot rántottak: de így sem mehetett semmire egyik is a' másikkal. Azonban közelébb érkezett az ellenség, 's viadalt futtak — 400 lépésnyire verettek vissza a' Törökök.

Austriai Belgyiom.

Marcier igen kedves Embere volt hajdan *I. Ferentz* Tsászárnak. Az ide való Pénzes - Kabinét (Műnz-Kabinét) sokat köszönhet ennek a' nagy emlékezetű Úrnak; úgy a' Természet Országából való Gyűjtemények' Kabinétja is. Már közel 50 esztendő volt. Meg ötlettetését, az Austriai Házhoz vonszó indulatjáról való gyanúság okozta.

A' *Belgyiomi* Tudositások mind tele vagynak Vitéz Huszárjainknak jeles tetteikkel. — Jul. 4-dikén meg mutatta közzülök, *Tóth* Kapitány Úrnak kormányoása alatt, egy Tsomó, hogy szint' olyan Katónak tudnak ők gyalog is lenni; mint lovón. Mert tserés lévén *Everhaille* körül a' föld, le szálltak lovaikról, 's minekutánna öszvő

fűzték volna azokat, fogták egy 3 fontos ágyújokat, 's magokat a' jelen lévő *Bender* Reg. béli gyalog Kompaniával egyesíteték, és az ellenek egy 12, és egy 6 fontos ágyúval jött ellenséget a' *Maas* vizén diadalmassan vissza verték. Igen is csak *Parthus*-ként, az az futással akarnak a' Belgák győzni, mihelyt meg sejtik Hufzárjainkat. Jul. 11-dikén győzedelmeskedett volt már Májor *Vogelsang* Úr egy részén a' Pártosoknak; hanem a' mint kergette volna azt: más főt ellenségre talált bökkenni, melly előtt magát *Courtisse* nevű Faluig vissza vont. De itt sem maradhatott tsendeffen: mert az erdőkből darás módjára omlott reá az ellenség minden felől; úgy hogy leg alább is 2000 ember ellen kellett magát védelmezni. Bal felől 100-ig való Loyasság akarta a' Falut bé keríteni. — Azonban nyomúl egyfzer *Wurmser* Hufzár Kapitány *Csupor* Úr, egy fél Svadron Hufzársággal, mellyet midőn látnának a' *Belgák*: vissza lódultak az erdőbbe.

Frantzia Ország.

Az Igazság' ki szolgáltatása dolgában, Jul. 5-dikén hozott Végezése a' Nemzet Gyűlésének, következő Tzikkelyekből áll:

1.) Az Igazságnak, a' Király' nevében kell ki szolgáltatódni. 2.) A' Girói Tisztnél lévő hivatalok' 's szolgáltatók' árúba való botsártatásoknak többé soha helye ne legyen.

A'

A' Birák ingyen tartoznak a' Törvényt ki szolgáltatni; s a' Státusnak kell őket fizetni.

3.) A' Biráknak, a' Törvény Szék alá tartozók közzül kell választatni. 4.) Választatásoknak ereje nem fog tovább tartani 6 esztendőknél; akkor ismét új Választásnak kell lenni; és lehet a' vólt Birákat is újjonnan választani. 5, 6, 7.) Felesleg valókat is kell választani, azért: hogy ha kivántatik, mindjárt legyen kinek helyébe állani, e' vagy ama' Birónak. 8, 9.) A' Státus' közönséges Tisztviselőit, a' Király fogja választani, melly választás egész életük' fogytáig ki terjed; és valamint a' Birákat, úgy őket is csak azon eserben lehet hivatalokból le tenni, ha magok Biráik által vétkeseknek találtnak. —

10.) Nem lehet sem rendes, sem felesleg való Birónak, sem pedig Státus közönséges Tisztviselőjének választani, a' ki tökéletesen meg nints 30 esztendős; és már az előtt 5 esztendőket el nem töltött, mint Törvénytudó, vagy Biró, valamelly Törvényt szolgáltató Széknél. 11.) A' Törvényt szolgáltató Székeknek nem lehet, sem egy, sem másképpen, a' Törvény hozó Hatalomnak gyakorlásába avatkozni; és a' Törvény tévő Testnek, a' Király által helyben hagyott Végzéseit piszkálni, vagy azokban gántsoskodni. Ezt ha tselekszik, vétkesekévé tesz magokat. 12, 13.) A' Törvényt ki szolgáltató Székek, tartoznak a' hozzájuk küldött Törvényeket leg ottan bé írni, és 8 napok alatt közönségessé tenni. Ők semmi Rendeléseket nem tehetnek; hanem ha ollyas eset adja

adja elő magát, mellyben valamely Törvényt magyarázni kell, vagy újra van szükség: a' törvénytévő Testnek tartoznak az eránt jelentést tenni.

Folytatása következik.

Ama hires *Nantesi* Rendelésében, szabad Vallás gyakorlást engedett, 1598-ban, *IV. Henrik* Király, a' *Frantzia* Reformátuságnak. Ezen engedelmet vissza vonta *XIV. Lajos* 1682-ben; a' Reformátusokat Tartományjaiból ki verte, 's azoknak Jószágaikat el foglalta. — Ezen Igazfágtalanfág' folyamatajának véget vetett a' *Nemzet* Gyűlése, Jul. 10 köve kezendő nevezetes Végzése által: „A' *Nemzet* Gyűlése akarja, hogy a' *Nem Catholicusok*' Jószágaik, mellyek még mostanában azoknak kezeiknél vagynak, kik a' *Protestansok*' Jószágaikat bírják árendában: az említett *Nem-Catholicusok*' Örökösseiknek, avagy azoknak, kiknek valamely juffok vagon azokhoz, vissza adattassanak. Az *Árendások*, a' *Nemzet* Gyűlése által ki szabattarandó idő alatt, 's mód szerént számot tartoznak adni mindenről.

A' *Fr. Ország*' újj Elintézésének meg erősítésére 's örök emlékezetére Jul. 14-kén szentelt *Innep* napnak nevezetesebb körülállásait közölhettyük immár, ígéretünk szerént:

Jókor reggel öszve gyülekeztek, az *Ország*' 83 *Distriktusainak* Küldötjei, és helyeket a' szerént választották egymás között, a' minémű renddel voltak *Distriktusaik*' ne-

ve-

veiknek kezdő betűjeik, az A B C betűi között. Minekutánna mindenik Distriktus kezéhez vette volna a maga Zászlóját: megindult 9 óra tájban a menetel. Vége hossza nem volt a kísérő's örvendező Nép' sokaságának. — Alig értek a *St Dienes'* úttzájára, hogy igen nagy zápor kezdett esni. A Nép tapsolt's ekként kiáltott a Nemzet Gyűléséhez: *Nem kell félni — meg szünik e' mindjárt. Ez a' víz, az Aristocraták' könyveinek özöne.* Fel is derült nem sokára a Nap, 's annál gyönyörködtebb tárgyává lett a' szemeknek azon kies Térség, melly a' Városon keresztül folyó *Sequana* vizén túl esik, és *Mars* mezejének neveztetik. — Az említett Térségen készült a' Nemzet' Innepé' szentelésére egy nagy, és néhány száz ezer lelkeket magában foglalható *Amsiteatrom*, vagy is inkább az egész *Mars* mezeje egy nagy *Kerek Templommá* készítettett, a' mellyen eleintén 10—15000 fogadott munkások dolgoztak; de hogy ezek el ne késnének valahogy' a' munkával: csoportosan siettek annak elő mozditására minden rend's nembéliek, az Innep napot (Jul. 14-dikét) közelébből meg előzött néhány napokon; úgy hogy a' száz ezeret is meg haladta a' Nemzet' Temploma' készítésében önként's örömmel foglalatoskodóknak száma. A' Templom' közepén, egy 25 lábnyi magaságú Oltár, annak ellenében pedig, egy Királyi Szék volt emelve. Ezen Templomba gyülekeztek az Ország' Distriktusainak Küldöttjei, valamint a' Polgár és a' rendes Kato-

tona-

tonaságéi is, a' Kir. Familiával, a' Nemzet Gyűlésével, 's más fok ezer Hazafiakkal 's Leányokkal; sőt Idegenekkel is eggyetemben. Három óra tájban lehetett csak vége az Innepet szentelő Gyülekezet' öszve seregülésének. Akkor *Salve* adatott ágyúkból, annak jelentésére, hogy az *Autuni* Püspök fel fogna immár az Oltárra indulni. — Ugyan ekkor meg jelent a' Király is, a' maga Királyi Székében. — A' Királyné, a' Korona' Örökössével, 's annak Nénnyével; a' Király' nagyobbik Öttsével 's annak Feleségével; és a' Király' Hugával *Erzsébettel* eggyütt, a' Kir. Szék felett készült Színben ültek. A' Nemzet Gyűlésének Elölülője, a' Királynak jobb keze felől; a' Gyűlés' több Tagjai pedig, rész szerént a' Király' bal keze, rész szerént az Elölülő' jobbjára felől foglaltak helyet. — Vége lévén a' nagy Misének, fel emelték kezeiket a' Nemzet' külömbkülömb ágainak Küldöttjei, 's esküvéssel fogadták, Küldőjeik' 's következésképpen magok' neveikben is: hogy a' *Nemzethez*, a' *Törvényhez*, és a' *Királyhoz* hívek lesznek. Az Esküvés közben zengett a' muzsika szó, 's dörgöttek az ágyúk, *Fayette* is, a' *Párisi* Polgár Katonafág' Kormányozója, le szállván lováról, az Oltárhoz ment, 's le tette a' hitet; ismét lóraült, kalapját fejébe tette; kardját ki rántotta, fel emelte, 's kiáltott: *Ellyen a' Nemzet* — melly kiáltást, az egész Népnak hasonló értelmű kiáltása követték. Annakutánna meg esküdött a' Nemzet' Gyűlése' Elölülője is, azon

Es:

Esküvés' Formájának el mondása által, melyet Február. 4-dikén el mondott volt. — E' meg lévén, a' Gyűlés' Tagjai is mind fel állottak, 's fel emelt kezekkel rendre mondták: *En is azt esküszöm.* Végre, fel állott a' Király, 's kezét ugyan fel nem emelte; hanem nagy szóval ekként esküdött: *En, a' Frantziák' Királya, esküszöm a' Nemzetnek, hogy én, a' Státus' Törvénye által, nékem adatott hatalmat 's erőt arra fogom fordítani, hogy a' Nemzet' Gyűlése által meg határozott, 's tőlem meg erősítettett Elintézését a' Státusnak fenn maraszt-hassam, és a' Törvényeket magok erejekben meg tarthassam.* — Ezen Esküvését a' Királynak, illy közönséges öröm kialtasok váltották fel: *Ellyen a' mi Királyunk.* — A' Királyné, ki a' Királlyal együtt fel állott volt, fel emelvén a' Korona' Örökösét, oda mutatta a' Népnak; melly látásra el kezdte az egész Gyülekezet kiáltozni: *Ellyen a' Királyné — ellyen a' Dofén* (Dauphin); és ezen kiáltozás olly fokáig tartott, hogy az utólszor el énekeltt *Te Deum Laudamus*-ból semmit sem lehetett hallani. A' Király úgy meg indúlt, hogy könnyvben lábbadtak szemei. — Vége lévén az egész Tzeremoniának, el oszlott a' Gyülekezet. — Az éjtszaka hasonló örvendezésben tölt el, mint a' nappal, és leg kissebb renderlenség sem esett, a' mellyet igen eszközlött azon tilalmazó parantsolat, melly szerént kotsin 's lovon, úgy bottal és karddal nem volt szabad jár-kálni. Nem lett több egy ember halálnál,

az is tulajdon vigyázatlanságából esett a' megholt Pattantyúsnak. --- Minden bántódás nélkül maradt az *Angliából* vissza érkezett és a' Nemzet' Innepét együtt szenteltt *Aureliánumi* Hertzeg is (már *Frantzia Országi Filep Lajos* a' neve), a' ki ellen egy *Souleau* nevű ember bizonyos Irást adott ki nyomtatásban, mellyben igyekezett fel ültetni a' Patriotákat a' Hertzeg ellen; 's magáról nyilván ilyen jelentést tett, hogy ha másnak nem lessz az a' bátorsága, ő meg fogja azon tsudától szabadítani a' földet. — Kétség kívül magától szabadította meg, bolond fenyegetődzése által, *Souleau* a' *Mars'* mezejét; úgmint a' kit, mihelyt szem eleibe került az Irása, leg ottan keresetett a' Politzáj; Irását sem hagyta közönségesse lenni.

Orosz és Svéd Ország.

Az Oroszok és Svédok között közelébb történt tengeri ütközetről, csak igen röviden emlékezik a' *Bétsi Udvari Újság* is. Azt mondja, némelly *Pétersburgi* magános Levelek után, hogy az Oroszok 5 első nagyságú hajókat nyerték el a' Svédeknek, mellyek közzül egynek úgy bé volt fizetve, hogy azt tellyességgel meg nem lehetett menteni az el süllyedéstől. Ezen kívül egy első nagyságú Svéd hajót, 2 Fregátokkal, és 2 gyújtó hajókkal *) együtt, mindenestől

*) A' gyújtó hajók nem egyebek, hanem hamar tüzet kapó, erőssen és tartóssan égő 's mas testeket

től fogva fel vették. — Ezek így lévén, csak el hithetik talám már most magokkal a' Svédnek, hogy nem ők diadalmaskodtak az Oroszokon.

Ugyan azon időben, a' *Nassau* Herzeg is rajta ment, a' Király' kormányozása alatt lévő könnyű hajós Seregeken a' Svédnek, és azt szaladásba hozta. — Így sül ki, hogy e' részben (valamint másban is) ugyan csak a' leve igaz, a' mi az Orosz Tudósításokban vólt, hogy t. i. Máj. 15-kén nem rontotta öszve az egész könnyű szerű Orosz hajós Sereget a' Svéd Király: hanem

tsu-

ket is könnyen meg gyúlasztó materiákkal meg töltött közönséges régi hajók. Néhány ágyúk is szoktak rajtuk lenni, hogy jelt adhasanak, és a' kissébb hajóit az ellenségnek vissza iartóztat-hassák. Hátról, mind a' két oldalról ajtajaik vagy-nak, mellyek arra valók, hogy azokon hirtelen ki ugrándozhasson a' Legénység, minekutánna a' gyújtó hajókat az ellenség' hajóiba aggatta 's meg gyújtotta. A' gyújtó hajóknak háttal kell lenni a' szélnek, valahányszor gyújtani akarnak azokkal, hogy a' lángok annyival jobban érdekelheffék az ellenség' hajóit. Midőn a' szerentse szolgál, hamar zürzavarba lehet általok hozni az ellenséget: azért is a' győzedelemnek nagy esz-közlői lehetnek. Leg elsőben az Angliai Király-né *Erzsébet*' hajós Serege élt azokkal, a' *II. Filip* Spanyol Király' győzhetetlen hajós Serege ellen.

tsupán annak egy részetskéjén győzedelmeskedett, úgymint a' mellyel *Fridrichshamn*nál relett volt Kap. *Slisov*, és a' melly nem is lehetett a' jég miá még akkor egészen felkészülve. Ez is eggyesülve van már most magának a' *Nassau*i Hertzegnek személyes kormányozása alatt lévő hajókkal.

Spanyol Ország.

Minekutánna közelébbi szerentsétlensége után egészen helyre állott volna Gr. *Florida Blanca*, meg jelent Jun. 24 dikén az Udvarban. A' Minister' életének megmaradásából 's egészségének viszont helyre lett állásából származott örömöknek jeleit igen szembetűrőképpen nyilatkoztatták ki a' Király és a' Királyné; nagy indulattal fogadták azt; meg ölelték 's le ültették. A' Király azon két Inasoknak is hóltig való 's naponként 12 *Reálból* *) álló fizetést rendelt, a' kik meg gátolták volt a' Gyilkost, hogy hármad izben hozzá ne szúrhasson a' Ministerhez. A' Gyilkos még mind ez ideig sem vallott semmi különöst.

Juliusnak első napjain, egy Kurirt vartak *Angliából Madritban*, még pedig olly reményfeggel, hogy éppen nem háborúság' Hirmondója fogna az lenni.

Dánia.

A' Korona' Örökösfe, a' *Schlesvigi és Holsteini* Hertzegségek' Kir. Helytartójának
Haf-

*) Egy *Reál* 7 és 1/5 kr. teszzen.

Hassziai Károly Hertzegnek öregebbik Leányát *Hassziai Maria Sofia Friderikát* jegyezte el magának Feleségül. A' Helytartói Udvarban *Gottorpban*, Jul. 12-dikén tétetett ez közönségesse; *Koppenhágában* pedig valamivel később. A' házassági egybe kelés *Gottorpban* lesz. *Koppenhágába* a' jövő Sept. ben fog a' meg párosodott Hertzeg Affzony által költözni.

Prusszia.

Melly szomorú következései lehetnek a' vallás és a' kegyesség körül való hibás vélekedéseknek, 's helytelen képzelődéseknek, nyilvánvaló példáját adta annak közéletben is egy tehetős Posztótsináló' Felesége *Berlinben*. — A' Férjfi, két esztendőktől fogva az úgy neveztetett *Bethbruderekhez* (Kegyesskedőkhöz) adta magát, kiknek, mind maga, mind kivált a' Felesége igen buzgó Követőjeik kezdettek lenni. Nem régiben fogja magát a' kegyesskedő Affzony, 's egy fél esztendő Gyermekekskáját, mellynél több sem volt, fövel egy tseber vízbe dugja, 's mind addig ott tartja, míg meg fúlt az Ártatlan. Annakutánna a' holt testet a' félre való helybe vetette, 's szörnyű tselekedetét hideg vérrel és illy ki fejezéssel adta bé a' Törvény Széknek: *Én vissza adtam az Idvezítőnek a' maga ajándékát.*

Hollandia.

A' *Bétsi* Udvarnál lévő Követére a' Közönséges Társaságnak, *B. Haesten-re*, azt bizták volt a' Rendek,

dek, még az el-múlt hónapban, hogy *II. Leopoldának* adná ezeket értésére: A' Rendekek szíveffen óhajjták az éjszaki és napkeleti dolgoknak nap alatt lévő 's reménylett szereztsés el igazíttatását: A' *Belgyiomí* zürzavarokon mindenkor meg vóltak ök belsőképben illetödvé. Minden következéseket jól látrak ök előre: de, mint Szövettségesek, magokat azokba avatná nem akarták mind addig, míg vagy a' *Belgyiom'* törvényes Feje nem fogná öket arra kérni; vagy tulajdon bátorságok indítani. E' részben mindenkor egyformán gondolköztak ök: és fajnálják, hogy erről a' részről igen vékony hova tovább az eggyéffég eránt való reménység. Hogy ök ezen szép Tartományoktól el fordíthassák a' gonoszt: köteleffégeknek tartották; Ö Felségének eleibe terjeszteni, hogy ha a' *Brabantziaiakkal* fegyver-nyugvást kívánna kötni: késznek lesznek annak eszközlésére. — A' Keleletet, mellyet *Leopoldtól* a' *Hollandusok* kaptak, másföszor fogjuk közleni.

T U D Ó S Í T Á S.

Véber Simon Péter Úr jelenti az érdemes Közönségnek, hogy a' *Maizonnet* Ó *Testamentomi* *Historiajára*, mellyet *T. Pétzeli* József Úr öt Kötekekben fog közre botsítani, annyi előre Jelentök tállattak, hogy már egyfözer a' *Munka Sajtó* alá vétetett: de mivel azólta is minden héten jönnek az előre Jelentök, hogy azok ezen betses *Munka* nélkül ne maradjanak, jelenti, hogy *Sept. első* napjáig még a' magokat jelentő érdemes *Urak* után várazokozik 's kéri, hogy addig azok, a' kiknek a' *Könyv* kívántatik, magokat a' ki nevezett *Uraknál* bé adni méltóztallanak. — Jelenti egyfözersmind azt is, hogy *T. Ertsei* *Dániel'*, *Túri* *Predikátor* Úrnak négy héti, *Templomban*

mon-

mondandó Könyörgéseit ki nyomtatta. Az árak 26 kr. A' kik meg szerezni kívánják, a' *Maizonnétre* ki nevezett érdemes Uraknál jelenthetik magokat, a' kiknek is ebbéli fáradságokért a' 11-dik ingyen fog adatni, csak hogy a' jövő *Pesti Vásárra* a' pénzt *Pestre* fel küldeni; addig pedig akár magát, akár *T. Pétzeli József Urat*, a' szükséges Nyomtatványoknak számokról tudósítani ne sajnálják.

T. Hrabovszky György Úr, a' *Palotai Év. Gy.* Predikátora, magyarrá fordította ama' tudós *Evang. Püspöknek 's Ratisbonai Predikátornak Schaeffer Úrnak*, illy homlokírást hasznos munkáját: *Katheketische Erklärung der Sonn- und Festtags-Evangelien* (A' Vasárnapi és Innepi Evangyéliomoknak együgyű magyarázatja), és azt holmi Jegyzésekkel és Imádásokkal meg is bővítette. — Nem megy a' munka többre 24 árkusnál; és hogy annál kelendőbb lehessen a' falusi Oskolákban is; egy árkusnak az árak csak 1 polturára van téve: az egész munkáé tehát 12 garas. — A' Fordítónak szavai ezek:

Teljes örömmnek fogom tartani, ha a' munka más vallású Keresztény Atyámfiai előtt is kedvet találhat; de mivel leg közelebb *Confessionkat* követő Gyermekünknek 's együgyűebb Hallgatóinknak tőljokhoz alkalmaztatott: kérettetnek *N. Magyar Hazánkban* minden velünk tartó *Ven. Tractusoknak T. Esperestjei*, minden Ekklesiákban a' *T. Predikátor Urak*, az Oskolákban minden Tanítók és Mesterek, nevezet szerént az alább meg nevezett érdemes Urak, hogy az elő fizetést vagy *Subscriptiót* bé szedni 's az eránt engemet még sz. Mihály nap előtt tudósítani ne terheltesse. A' kikkel leg alább e' tájon személyes ismeretségben vagyok, érdemes neveik szerént így következnek:

N.

N. Dömölkön: az édes Atyám F. T. Hrabowszky Sámuel Superint. Úr; K. Egerszegen: Gajer János Úr; Eneffén: N. és N. Dótzsi Pál Úr; Gergelyiben: T. Tompos Balás Senior Úr; Györkönyön: T. T. Kífs Péter Senior Úr; Győrött: T. Fabri Pál Predikátor Úr; Kapóltson: T. Willfinger János Senior Úr; R. Komáromban: T. T. Perlaki Dávid Senior Úr; Kőszegen: T. Artner's Kárász Senior Urak; Körtvélyesen: T. Klementis Con-Senior Úr; Sz. Lórintzen: T. T. Nagy István Fő Senior Úr; Nemeskérert: T. Bachich István Con-Senior Úr; Orofzlanyon: T. Szepéssi Mihály Con-Senior Úr; Pápán: T. T. Szakonyi József Con-Senior Úr; L. Patonán: T. Kífs Ádám Con-Senior Úr; Pesten: T. T. Mólnár János Predikátor Úr; Pósonban: T. T. Institoris Mihály Predikátor Úr; Sopronban: T. T. Gamáuff Sámuel Senior Úrral, N. és N. Mesterházy Nagy János Subr. Úr; Tétben: T. Kífs Zsigmond Senior Úr; Veszprémben: N. és N. Fejér János Úr, kinél a' jeles Innépekre való Kérdések bé kötve 7 kr. árúlnak. — Jelentem azt is a' Keresztény Ifjúság' gyarapulásában gyönyörködő érdemes Hazafiaknak, hogy Fő T. Feddersen Superint. Úrnak azon Könyvetskéjét: *Das Leben Jesu, für Kinder*; nem külömben T. T. Dietrich, Berlini Predikátor Úrnak azon esmeretes Katekismusát: *Unterweisung zur Glückseligkeit, nach der Lehre Jesu*, a' kissébb és summáflabb Kiadás szerént, Nyelvünkre fordítottam. Ezekkel, és más, munkában lévő kézi Könyvetskékkel szívesen szolgálok a' tanuló Ifjúságnak, mihelyt fenn jelentett szándékomat, a' Vasárnapi Evangéliomokra nézve, tellyesíthetem.

Költ Bétsben, Júliusnak 30-dik napján 1790.